

Mirosława Marciniak

Zakład Analizy Systemowej
Akademia Rolnicza w Szczecinie

Stan i perspektywy rozwoju społeczeństwa informacyjnego na obszarach wiejskich

Wstęp

Deklaracja z Walencji z lutego 2003 r. stanowi, że: „obszary wiejskie to podstawowy atut europejski, który może zrealizować swój pełny potencjał dzięki wykorzystaniu nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) do poprawy jakości życia i możliwości zatrudnienia obywateli na obszarach wiejskich, wzmocnienia rozwoju gospodarki wiejskiej”. Zatem, w świetle polityki społeczno-ekonomicznej Unii Europejskiej, wdrożenie nowych technologii i rozwój branż „opartych na wiedzy” stanowi istotny element, ponieważ dają one wyraźne skutki dla konkurencyjności, zatrudnienia i społeczeństwa informacyjnego [Nowakowska J. 2007]. Na obecny kształt polityki rozwoju obszarów wiejskich istotny wpływ miały m.in. ustalenia Rady Europejskiej z Lizbony z marca 2000 roku gdzie przyjęto Strategię Lizbońską. Celem Strategii Lizbońskiej jest przekształcenie gospodarki Unii Europejskiej w najbardziej konkurencyjną i dynamiczną, opartą na wiedzy gospodarkę świata. Cel ten ma być realizowany między innymi poprzez rozwój społeczeństwa informacyjnego, definiowanego jako: nowy system społeczeństwa, gdzie zarządzanie informacją, jej jakość, szybkość przepływu są zasadniczymi czynnikami konkurencyjności zarówno w przemyśle, jak i w usługach, a stopień rozwoju wymaga stosowania nowych technik gromadzenia, przetwarzania, przekazywania i użytkowania informacji. W nawiązaniu do Strategii Lizbońskiej określono cele strategiczne budowania społeczeństwa informacyjnego w Polsce, które zostały zapisane w przyjętym przez Radę Ministrów w lipcu 2000 r. dokumencie „ePolska – Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce na lata 2001–2006”.

W jaki sposób przebiegała rzeczywista realizacja strategii i w jakim stopniu przyczyniła się do rozwoju społeczeństwa informacyjnego na obszarach wiejskich przyjęto za główny problem badawczy. W pracy do oceny poziomu informatyzacji wsi wykorzystano opublikowane dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego za lata 2005 i 2006 uzyskane na podstawie przeprowadzonych

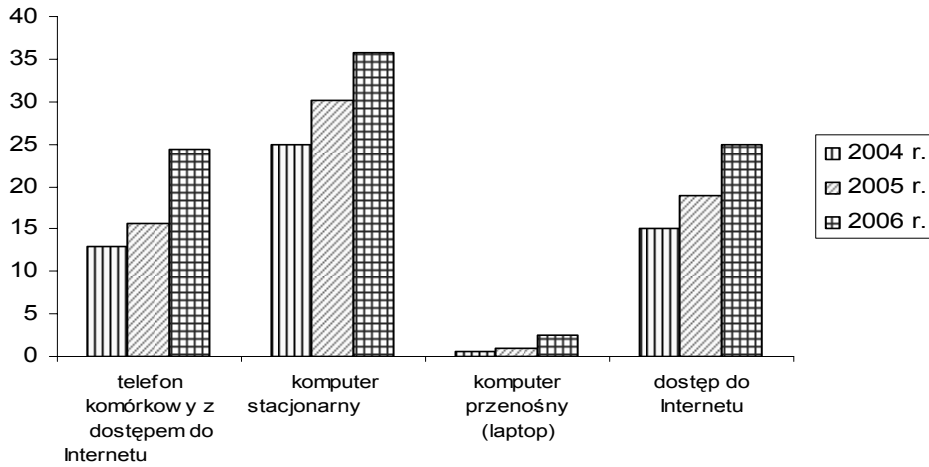
badania dotyczących wykorzystania ICT w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych. Podstawowymi materiałami źródłowymi, którymi posłużono się przy ocenie efektów działania programów podejmowanych przez różne instytucje i organizacje na rzecz wdrażania i rozwoju technologii ICT w gminach wiejskich były dokumenty i publikacje dostępne na portalach internetowych takich organizacji, jak: Związek Gmin Wiejskich, Fundacja Wspomagania Wsi, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, Fundacja Grupy Telekomunikacyjnej. W pracy zastosowano metody badań faktograficznych, statystyki opisowej i analizy porównawczej oraz klasyczne metody wnioskowania naukowego.

Stan informatyzacji obszarów wiejskich

Dostęp do nowoczesnych narzędzi i technologii informatycznych jest standardem XXI wieku i podstawowym warunkiem rozwoju. Czynnikiem różnicującym szansę rozwojową mieszkańców miast i wsi jest dostęp do nowoczesnych technologii teleinformatycznych: komputera, Internetu, multimedialnych pomocy naukowych. Strategiczne wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) jest pomocne w zbliżaniu odległych rynków, rozwoju sieci wiedzy oraz przeciwdziałaniu wyłączeniu społecznemu.

Według badań GUS w 2006 roku z komputera korzystało 64% ludności miejskiej i tylko 46% osób zamieszkujących tereny wiejskie (w 2005 r. 30%). Dostęp do Internetu miało 41,2% gospodarstw domowych miejskich i tylko 25% wiejskich, w tym z Internetu korzystało tylko 35,1% osób (55,3% w miastach). W przypadku wyposażenia w sprzęt komputerowy znaczna dysproporcja dotyczyła głównie komputerów przenośnych (46% w miastach w porównaniu z 2,5% na wsi), natomiast w przypadku komputerów stacjonarnych różnica ta była niewielka (ok. 10%). Porównanie stopnia wyposażenia wiejskich gospodarstw domowych w sprzęt komputerowy i urządzenia umożliwiające dostęp do Internetu w latach 2004–2006 przedstawiono na wykresie (rys. 1).

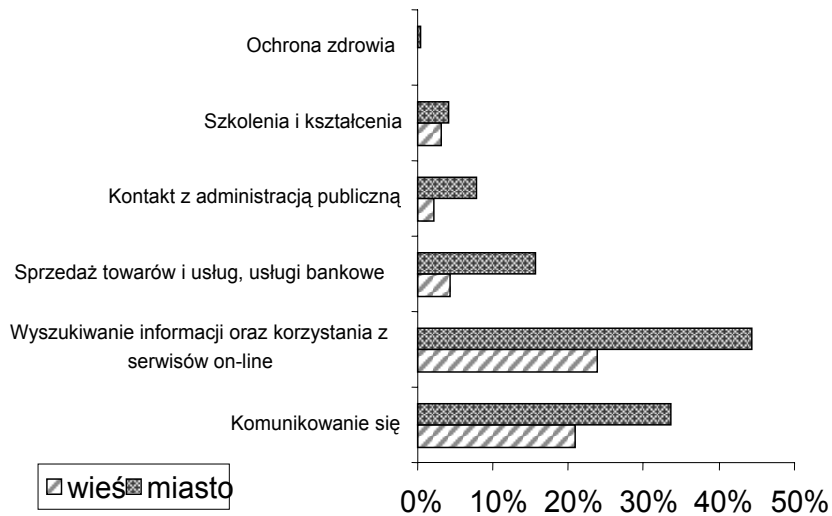
Rozwój technologii informacyjnych związany jest nie tylko z posiadaną techniką. Również bardzo istotne znaczenie ma popyt na usługi świadczone drogą elektroniczną, takie jak: wysyłanie, odbieranie poczty elektronicznej, telefonowanie, korzystanie z systemów rezerwacji, wyszukiwanie informacji o towarach i usługach, udział w aukcjach elektronicznych, wysyłanie i szukanie ofert pracy, korzystanie z usług bankowych, edukacja i szkolenia, komunikowanie się z instytucjami publicznymi i administracją państwową, itp. W przypadku usług elektronicznych nadal występuje znaczna różnica w użytkowaniu Internetu w zależności od miejsca zamieszkania (rys. 2).

Rysunek 1

Dostęp do Internetu i wyposażenie wiejskich gospodarstw domowych w sprzęt komputerowy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS [GUS 2007].

Rysunek 2

Cele wykorzystania Internetu przez osoby prywatne w 2006 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS [GUS 2007].

Mieszkańcy wsi dwukrotnie rzadziej korzystali z możliwości telefonowania przez Internet oraz szukania pracy i wysyłania ofert dotyczących zatrudnienia. Jeszcze większa różnica występowała w przypadku korzystania z bankowości elektronicznej (wieś – 3,1%, miasto – 12,6%) i wyszukiwania informacji o towarach i usługach (wieś – 13,7%, miasto – 31%), co wydaje się być zaskakujące ze względu na ograniczony dostęp do banków i sieci handlowych na terenach wiejskich. Kontakty z administracją publiczną drogą elektroniczną były bardzo sporadyczne (2,3%), spowodowane najczęściej brakiem jakichkolwiek usług świadczonych przez wiejskie urzędy gminne. Sytuacja ta w ostatnim czasie powinna ulec znacznej poprawie, gdyż wszystkie urzędy od maja 2008 r. zostały zobligowane do wdrożenia systemu elektronicznego obiegu dokumentów, który będzie stanowił podstawę e-urzędu.

Programy na rzecz budowy społeczeństwa informacyjnego

Program e-VITA

Program „Budowanie społeczeństwa informacyjnego na wsi – e-VITA” jest partnerskim przedsięwzięciem Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności (PAFW), Cisco Systems Poland oraz Fundacji Wspomagania Wsi. Program finansowany jest w całości ze źródeł prywatnych a fundusze na jego realizację pochodzą od wszystkich trzech partnerów. Pierwsza edycja programu e-VITA (2003–2005) objęła 6 gmin spośród 83 ubiegających się o udział w programie. Były to: Mały Płock (woj. podlaskie), Białogard (woj. zachodniopomorskie), Recz (woj. zachodniopomorskie), Żelów (woj. łódzkie), Cekcyn (woj. kujawsko-pomorskie) oraz Stoszowice (woj. dolnośląskie). W dolnośląskich Stoszowicach modelowa infrastruktura (sieć informatyczna oraz system telefonii IP) objęła ponad dwadzieścia obiektów samorządowych, w tym urzędy, szkoły i inne instytucje użyteczności publicznej. Mieszkańcy uzyskali również dostęp do Internetu drogą radiową. W pozostałych pięciu gminach – Białogard, Cekcyn, Mały Płock, Recz, Żelów – zrealizowano pilotażowe wdrożenie sieci teleinformatycznej, która połączyła najważniejsze urzędy i instytucje gminne [Szewczyk 2006]. Realizacja głównego elementu programu e-VITA, wdrożenia infrastruktury, była możliwa dzięki firmie Cisco Systems, która wsparła projekt darowizną sprzętu informatycznego o wartości ponad 2 mln zł, natomiast PAFW wniosła wkład w wysokości 711 574,88 zł.

Budowa infrastruktury szerokopasmowej w wybranych gminach była częścią szerszej inicjatywy, która miała pokazać, w jaki sposób zapewnienie powszechnego, szybkiego dostępu do sieci może przyspieszyć zrównoważony rozwój społeczny i gospodarczy całego kraju. Równie istotnym elementem programu e-VITA były działania edukacyjne, zmierzające do przekazania wiedzy na temat praktycznych możliwości wykorzystania Internetu oraz roli technologii informacyjnych w rozwoju, edukacji i przedsiębiorczości. Program umożliwił samorządom pozyskanie wiedzy niezbędnej podczas opracowywania projektów IT finansowanych ze środków unijnych. Dodatkowo przeprowadzono cykl szkoleń z podstawowej obsługi komputera i Internetu. Do tej pory w szkoleniach wzięło w nich udział 1500 mieszkańców z gmin uczestniczących w programie, z tego 500 osób uczestniczyło w bardziej zaawansowanych kursach dotyczących handlu elektronicznego, tworzenia stron internetowych, grafiki komputerowej. Autorom ciekawych projektów, bazujących na wykorzystaniu technologii informacyjnej (portal agroturystyczny, elektroniczny sklep sprzedający miejscowe produkty rolne itp.) będą przyznawane „małe granty”, umożliwiające uruchomienie działalności.

Szczególnym rodzajem szkoleń prowadzonych w ramach programu e-Vita są kursy prowadzone w systemie e-learningu. Schemat szkoleń on-line i platforma edukacyjna zostały przygotowane w ramach programu e-VITA I. Ogólny schemat szkoleń był opracowany we współpracy z Uniwersytetem im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie i Polskim Uniwersytem Wirtualnym. Tematyka kursów dotyczyła dwóch ofert szkoleniowych: „Planowanie i realizacja projektów dla społeczności lokalnych” i „Ewaluacja i rozliczenie projektów”. Od 2006 roku przeprowadzono już 20 kursów, na których przeszkolono około 400 osób.

Innym, wymiernym rezultatem programu było przygotowanie założeń do strategii informatyzacji wybranych gmin na lata 2004–2007. Strategie przygotowała firma Infovide na podstawie materiałów i informacji zebranych podczas warsztatów strategicznych przeprowadzonych z udziałem przedstawicieli gmin. Założenia do strategii informatyzacji zawierają analizę słabych i silnych stron gminy oraz szans i zagrożeń związanych z otoczeniem informatyzacji, wypracowaną z przedstawicielami gminy wizję, misję i cele strategiczne informatyzacji, wybrane dziedziny zastosowań IT, priorytety i program działania – umożliwiające przeprowadzenie audytu przedwdrożeniowego do budowy sieci w gminach. Uwzględniono w nich wcześniejsze dokumenty strategiczne wypracowane w gminach, powiatach i województwach oraz strategię narodową – „Strategię informatyzacji Rzeczypospolitej Polskiej ePolska na lata 2004–2006”. Do tej pory zostało przygotowanych dziesięć strategii informatyzacji dla następujących gmin: Zawady, Strzelin, Stoszowice, Płużnica, Myszyniec, Mały Płock, Dobrcz, Borne Sulinowo, Bodzanów, Białogard – dokumenty te są dostępne

w Internecie na Witrynie Wiejskiej (www.witrynawiejska.org.pl), powstałej również w ramach programu.

Na podstawie doświadczeń pierwszej edycji programu w 2006 roku została uruchomiona kolejna jego edycja – e-VITA II, współfinansowana w 70% przez PAFW. Celem głównym tej edycji była popularyzacja zastosowań technologii informacyjnych (IT) w lokalnym rozwoju społecznym i ekonomicznym oraz praktyczne przygotowanie wybranych społeczności (gmin) do korzystania z możliwości, jakie dają te technologie. Projekty finansowane w ramach programu w większości były oparte na opracowanych uprzednio strategiach informatyzacji. W tabeli 1 przedstawiono zestawienie dotacji udzielonych w latach 2005–2006 na realizację projektów dotyczących budowy infrastruktury teleinformatycznej w ramach programu e-VITA.

Tabela 1

Udzielone dotacje na rozwój infrastruktury teleinformatycznej w ramach programu e-Vita w latach 2005–2006 (w zł)

Lp.	Gmina/sołectwo	Kwota dotacji w 2005 r.	Kwota dotacji w 2006 r.
1	Stoszewice	1 068 443	
2	Recz	243 760	
3	Cekcyn	241 784	
4	Zelów	166 920	
5	Białogard	198 551	25 000
6	Mały Płock	252 416	19 684
7	Zawady		26 198
8	Myszyniec		36 000
9	Płużnica		35 000
	Razem	2 171 874	141 882

Źródło: Sprawozdanie z działalności Fundacji Wspomagania Wsi za 2005 i 2006 rok.

W programie e-VITA II uruchomiono również sześć publicznych punktów dostępu do Internetu (za łączną kwotę 42 500 złotych) we wszystkich miejscowościach, w których utworzono niekomercyjne sieci komputerowe.

Rzeczpospolita internetowa

Program Rzeczpospolita Internetowa (PRI) został zainicjowany przez Telekomunikację Polską i Orange, które powołały Fundację Grupy TP, jako realizatora działań o charakterze społecznym, edukacyjnym i charytatywnym. PRI jest

ogólnopolskim programem grantowym dla społeczności lokalnych z gmin wiejskich, uruchomionym w celu wyrównywania szans życiowych, zawodowych i edukacyjnych mieszkańców z terenów słabych ekonomicznie oraz kreowanie postaw obywatelskich i budowanie społeczeństwa informacyjnego poprzez nowoczesną edukację i aktywizację mieszkańców polskiej wsi. Program realizowany jest pod patronatem Ministra Rozwoju Regionalnego, a jego współorganizatorem jest Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP). PRI współpracuje również z innymi organizacjami działającymi na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego, w tym z organizatorami programu e-VITA.

W PRI mogą wziąć udział mieszkańcy gmin wiejskich, którzy powołają Grupę Działania (5–30 osób), skupioną wokół szkoły, działającej lokalnie organizacji pozarządowej (fundacji, stowarzyszenia) lub biblioteki publicznej. O grant w imieniu Grupy Działania może wystąpić działająca na terenie danej gminy wiejskiej: szkoła, organizacja pozarządowa, biblioteka publiczna. Natomiast zadaniem Grupy Działania jest przygotowanie i realizacja projektu. Do tej pory z programu skorzystało 100 beneficjentów z całej Polski, w tym: 90 z „małych grantów” (do 15 000 zł) i 10 z „dużych grantów” (do 30 000 zł).

Problemu dostępu do Internetu na terenach wiejskich nie da się jednak generalnie rozwiązać bez inwestycji w infrastrukturę techniczną. Głównym problemem, z którym borykają się odbiorcy Internetu na wsi nie jest wcale jego dostępność, ale cena. Stąd dużym zainteresowaniem cieszy się program Telekomunikacji Polskiej „Edukacja z Internetem TP”, realizowany we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej. Dzięki niemu już ponad 12 tysięcy szkół, czyli około 4 mln uczniów w całym kraju, ma dostęp do Internetu na korzystnych zasadach. Nowe warunki obowiązujące od września 2007 roku są jeszcze atrakcyjniejsze. Aktywacja usługi wynosi tylko 1,22 zł brutto, natomiast abonament za najwyższą (dostępną w danym miejscu) opcję usługi neostrada.tp od 01.09.2007 r. do 31.08.2008 r. – 1,22 zł brutto, potem 29 zł brutto.

Związek Gmin Wiejskich RP

Związek Gmin Wiejskich RP (ZGW RP) zrzesza ponad 500 gmin i jest obecnie największą organizacją zrzeszającą gminy wiejskie z całego kraju. Podstawowym celem związku jest integracja samorządów wiejskich oraz rozwiązywanie typowych problemów tego środowiska. Wspólne działania za pośrednictwem związku prowadzone są na wielu płaszczyznach i dotyczą zarówno negocjacji z rządem, konsultacji w parlamencie, wymiany doświadczeń pomiędzy członkami, jak i działań w celu gospodarczego i kulturalnego rozwoju gmin wiejskich.

Wymiernymi efektami działalności ZGW RP na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego na obszarach wiejskich są m.in.:

- utworzenie ponad 1000 bezpłatnych kont e-mailowych dla gmin,
- zainicjowanie w 440 gminach programu wdrażającego technologie informatyczne,
- uruchomienie portalu internetowego „Centrum Zasobów Edukacyjnych” (www.scholaris.pl), działającego pod nadzorem MENiS,
- przeprowadzenie szkoleń informatycznych dla 7716 nauczycieli i dyrektorów szkół o wartości 6,3 mln zł;
- dostarczenie w 2003 r. do szkół oprogramowania edukacyjnego o wartości 4,4 mln zł a w 2004 r. materiały i pomoce dydaktyczne o łącznej wartości 22,6 mln zł,
- tworzenie gminnych baz danych wspomagających zarządzanie oświatą, służbą zdrowia, opieką społeczną i kulturalną.

Rozwój społeczeństwa informacyjnego w Regionalnych Programach Operacyjnych

W latach 2007–2013 na informatyzację i rozwój społeczeństwa informacyjnego zostanie wydanych z funduszy unijnych ponad 13 mld zł. Obecny okres programowania daje szansę na sprostanie wymaganiom stawianym samorządom w zakresie informatyzacji. Narodowa Strategia Spójności (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia) zakłada m.in. dofinansowanie informatyzacji podmiotów publicznych ze środków unijnych. Z dostępnych projektów wynika, że we wszystkich Regionalnych Programach Operacyjnych (RPO) będzie można aplikować o środki na projekty IT.

Głównym źródłem finansowania budowy społeczeństwa informacyjnego na poziomie samorządowym są regionalne programy operacyjne – zgodne z celami zakładanymi w Narodowej Strategii Spójności i tworzone dla każdego województwa. Podstawą prawną RPO jest ustawa z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (DzU nr 227, poz. 1658 ze zm.), według której priorytety zakładane w ramach RPO są odzwierciedleniem celów strategii. Ogółem na rozwój społeczeństwa informacyjnego we wszystkich RPO zaplanowano ponad 2 mld złotych, z tego udział funduszy unijnych na poziomie 90%. W tabeli 2 przedstawiono planowane nakłady na rozwój społeczeństwa informacyjnego według wojewódzkich Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2007–2013.

Tabela 2

Plan finansowania wybranych priorytetów w wojewódzkich RPO na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego na lata 2007–2013 (w zł)

Województwo	Nazwa priorytetu w strategii rozwoju	Fundusze UE	Wkład krajowy
Dolnośląskie	Rozwój społeczeństwa informacyjnego na Dolnym Śląsku	97 051 591	22 835 668
Kujawsko-pomorskie*	Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego	57 060 229	10 069 452
Lubelskie*	Społeczeństwo informacyjne	57 792 728	10 198 717
Lubuskie*	Rozwój infrastruktury wzmacniającej konkurencyjność regionu	146 863 974	25 915 172
Łódzkie	Społeczeństwo informacyjne	70 446 664	12 431 764
Małopolskie*	Warunki dla rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy	162 841 230	28 736 688
Mazowieckie*	Przyspieszenie e-Rozwoju Mazowsza	205 127 627	36 198 993
Opolskie*	Społeczeństwo informacyjne	25 628 689	4 522 710
Podkarpackie*	Społeczeństwo informacyjne	67 987 570	1 199 706
Podlaskie*	Społeczeństwo Informacyjne	50 896 631	8 981 758
Pomorskie	Społeczeństwo wiedzy	61 954 603	20 651 534
Śląskie*	Społeczeństwo informacyjne	150 000 000	26 470 588
Świętokrzyskie	Wsparcie innowacyjności, budowa społeczeństwa informacyjnego oraz wzrost potencjału inwestycyjnego regionu	108 871 090	19 212 545
Warmińsko-mazurskie*	Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	62 192 522	10 975 151
Wielkopolskie*	Infrastruktura komunikacyjna	493 361 547	105 851 440
Zachodniopomorskie*	Rozwój społeczeństwa informacyjnego	42 000 000	7 411 764
Ogółem		1 860 076 695	199 554 780

Źródło: Opracowanie własne na podstawie [Hołubicka 2008].

W ramach RPO będą wpierane takie kategorie projektów, które dotyczą przede wszystkim budowy systemów wspierających realizację zadań publicznych w zakresie administracji, ochrony zdrowia, edukacji, kultury oraz sportu. Dotyczy to działań skierowanych na przygotowanie instytucji publicznych do elektronicznego obiegu dokumentów, elektronicznej archiwizacji dokumentów, rozwoju systemów baz danych. Istotne jest przygotowanie elektronicznych usług dla ludności z wykorzystaniem podpisu elektronicznego. Dofinansowany będzie także zakup i wdrożenie systemów back-office-owych umożliwiających spraw-

ny i bezpieczny dostęp do zasobów danych i informacji publicznej, tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu, tworzenie geograficznych systemów informacji przestrzennej dla poziomu regionalnego i lokalnego [Hołubicka 2008].

Projekty informatyczne realizowane w ramach programów operacyjnych przez samorządy nie będą podlegać regułom pomocy publicznej, chyba że gmina będzie pobierała od mieszkańców opłaty za korzystanie z sieci – wynika ze specjalnego poradnika dotyczącego pomocy publicznej w programach operacyjnych, opracowanego przez resort rozwoju regionalnego. Zgodnie z przewodnikiem, pomoc publiczna wystąpi tylko wtedy, gdy projekt dofinansowany środkami programu operacyjnego jest związany z wykonywaniem działalności konkurencyjnej. Tym samym nie zostaną nią objęte projekty instytucji publicznych, związane ze świadczeniem usług administracji publicznej drogą elektroniczną oraz wdrażaniem systemów informatycznych.

Natomiast dofinansowanie tych samych projektów w przedsiębiorstwach będzie stanowiło pomoc publiczną. Ta sama zasada obowiązuje przy działalności polegającej na przesyłaniu danych przez sieci telekomunikacyjne. Działalność ta jest wykonywana w warunkach konkurencji, dlatego też dofinansowanie projektu polegającego na tworzeniu lub modernizacji sieci telekomunikacyjnej udzielone podmiotowi wykonującemu taką działalność (operatorowi sieci) będzie stanowiło pomoc publiczną. Analogicznie, pomoc publiczna nie wystąpi, jeśli dofinansowanie na budowę lub modernizację sieci telekomunikacyjnej zostanie udzielone podmiotowi, który nie jest i nie będzie operatorem sieci. Czyli, jeżeli po zrealizowaniu inwestycji samorząd może wydzierżawić sieć operatorowi, wybranemu w drodze otwartego postępowania przetargowego [Dobre rady... 2008]. Takie rozwiązanie jest niezwykle korzystne dla gmin wiejskich, gdyż mogą znacząco poprawić dostęp mieszkańców wsi do Internetu.

Wnioski

1. Na obszarach wiejskich kumuluje się szereg zjawisk ograniczających rozwój jej mieszkańców, w tym ciągle jeszcze niedostateczny poziom wykształcenia, niedostosowanie posiadanego przygotowania zawodowego do potrzeb występujących w danym regionie, niższe aspiracje życiowe, trudniejszy dostęp do rynku pracy, a w niektórych rejonach kraju także niższy standard życia mieszkańców wsi. Brak taniego, szerokopasmowego dostępu do Internetu jest uznawany za jedną z głównych barier rozwojowych Polski. Jednak przemiany społeczno-ekonomiczne, które miały miejsce w ostatnich latach, powoli niwelują różnice występujące między miastem a wsią.

2. Na podstawie doświadczeń programu e-VITA można stwierdzić, że edukacja informatyczna na wsi powinna być w szczególności kierowana do dorosłych mieszkańców. Dzieci i młodzież są objęte nauczaniem informatyki w ramach zajęć szkolnych, natomiast dorośli często nie mają dostępu do takich i dobrych jakościowo szkoleń w tym zakresie. Wypracowanie systemu szkoleń dla dorosłych mieszkańców, spełniającego założone standardy jakości i zapewniającego możliwie szeroką dostępność, jest poważnym wyzwaniem w procesie informatyzacji gmin wiejskich i stanowi kluczowy element efektywnej informatyzacji gminy.
3. Polityka rozwoju wsi, wyposażona w nowe instrumenty na lata 2007–2013, wpisuje się w realizację celów Strategii Lizbońskiej, przy czym konkurencyjność, innowacyjność i technologia nie są celami samymi w sobie, ale przede wszystkim narzędziami w dążeniu do wzrostu zatrudnienia. Obecnie ma miejsce proces przebudowy sektora wiejskiego, dlatego też istotne jest skupienie uwagi na kapitale ludzkim, szczególnie poprzez szkolenia oraz profesjonalne doradztwo, a także zapewnienie dostępu do infrastruktury teleinformatycznej i usług publicznych.

Literatura

- HOLUBICKA *Informatyzacja administracji samorządowej ze środków UE*, <http://www.egospodarka.pl> (z dn. 13.03.2008 r.).
- NOWAKOWSKA J.: *Program Rozwoju Obszarów Wiejskich w Polsce w latach 2007–2013 a Wspólna Polityka Rolna. Dlaczego taki?*, Biuletyn informacyjny nr 4/2007, Lideratorium.pl
- SZEWZYK L., *Informatyzacja polskiej wsi*, <http://media2.pl/internet/5466-informatyzacja-polskiej-wsi.html> (z dn. 13.01.2006 r.).
- Dobre rady informatyczne*, Serwis Samorządowy PAP, <http://samorząd.pap.com.pl/?d=803271319061497> (z dn.28.03.2008 r.).
- ePolska – plan działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce na lata 2001–2006*, Ministerstwo Gospodarki, 2001.
- Fundacja Grupy Telekomunikacji Polskiej, <http://www.fgtp.pl>
- Informatyzacja gmin wiejskich*, WWW.egospodarka.pl (z dn. 26.06.2005 r.).
- Portal Związku Gmin Wiejskich RP, <http://www.zgwrp.org.pl>
- Sprawozdanie z działalności Fundacji Wspomagania Wsi za 2005 rok*, www.fww.pl
- Sprawozdanie z działalności Fundacji Wspomagania Wsi za 2006 rok*, www.fww.pl
- Wieś aktywna: budowa społeczeństwa informacyjnego (e-Vita)*, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, http://www.pafw.pl/strona.php?p=e_vita_82
- Wykorzystanie ICT w gospodarstwach domowych w 2006 roku*, GUS, 2007.

STATE OF ART AND PERSPECTS OF DEVELOPMENT FOR INFORMATION SOCIETY AT POLISH RURAL AREAS

Abstract

The paper is dedicated to problems concerning the development of information society in Polish rural areas. Based on statistical data (prepared by GUS) one can state that from 2004 to 2006 the situation in village areas was slowly improving (in 2006, 46% of households used a computer and 25% had access to the Internet), but goals of using the Internet are still dissatisfied (especially in cases of: contact with public institutions, e-banking). As an example of good working programs dedicated to village society are selected the e-VITA program and the Rzeczpospolita Internetowa program. Especially interesting is the "e-VITA" program, which is co-financed by The Polish - American Foundation "Freedom", The Support Village Foundation and the company CISCO Systems Poland. The results of the program are as follows: 11 noncommercial computer networks in rural areas, many various workshops and information meetings, 400 persons participated in e-courses. In the future (2007–2013 year) local governments will have possibilities to receive financial support in the frame of Regional Operating Programs.